

65. Karsai, *i. m.*, 99. o. Az újvidéki zsidóság tragédiáját 1941 áprilisában, amikor magyar csapatok szállták meg a várost, majd később, amikor a németek megszállták Magyarországot, e mű 21. fejezetében tárgyaljuk.

66. C. A. Macartney, 2:72. o.

67. Karsai, *i. m.*, 109–111. o.

68. C. A. Macartney, 2:72. o. Macartney és Hollós nem egyezik abban, hogy mikor indították meg a razziákat, sem abban, hogy hány körzetre osztották föl a várost, és eltérő adatokat közölnek a letartóztatottak és a kivégzettek számáról is. Vö. Hollós, *i. m.*, 303. o.

69. Feketehalmy-Czeydner letartóztatás terhe mellett kötelezte a város polgármesterét, dr. Nagy Miklóst, hogy nagy mennyiségű rumot bocsásson a katonaság rendelkezésére. Karsai, *i. m.*, 112. o.

70. Lévai, *Fekete könyv*, 281. o. Löwenthal, *i. m.*, 29. és 150–151. o. C. A. Macartney azt írja, hogy néhány lövés valóban eldőrdült a városban, de egyetlen magyar katonát vagy csendőrt sem lőttek le. C. A. Macartney, 2:72. o. Vö. Geyer, *i. m.*, 43–44. o.

71. Löwenthal, *i. m.*, 29. és 150–153. o. Lásd még Erih Kos: *Novosadski pokolj* (Az újvidéki vérengzés). Izdanja Rad, Belgrád, 1961

72. *Uo.*, 30. és 153–154. o. Karsai, *i. m.*, 112. o. Lásd még Mandel Lajos: „A »koreszme« magyarországi főpróbája. Jegyzőkönyv.” In: *Sárga könyv*, 16–20. o.

73. Deák Leót Tito emberei tévedésből lőtték le 1945-ben, mert összetévesztették Deák László ezredessel.

74. A szöveget közli Karsai, *i. m.*, 113–114. o.

75. A Sajti, *i. m.*, 156., 159., 162–163. o. Egyes források szerint tömeges kivégzésekre is sor került. L. még: Löwenthal, *i. m.*, 30. és 154–157. o. Lásd még Joseph Lewinger: „The Massacre of Jews During the »Police Raid« in Bácka, January, 1942.” In: *Dapim lecheker tekufat hashoa*. Hakibbutz Hameuchad, Tel-Aviv, 1978, 1:189–212. o.

76. Lévai, *Fekete könyv*, 282. o. C. A. Macartney, 2:73. o. A vérfürdőért bíróság elé állított 15 magas rangú tiszt tárgyalásán a gyilkosságok áldozatainak számát 3309 főben jelölték meg. A vádirat szerint ebből 653 személyt Zsablyán öltek meg, 869 főt Csurogon, 168-at Óbecsén és 47-et Temerinben, mégpedig 1942. január 4-e és 8-a között. Január 9-e és 14-e között folytatódott a mészárlás, ekkor Mozsoron 195 volt az áldozatok száma, Tündéresen 32 és Dunagárdonyban 74. Január 21-e és 23-a között Újvidéken 879 személyt gyilkoltak le. *Magyarország és a második világháború*, 421. o. Az újvidéki mészárlásról lásd továbbá Szabó E. Zoltán: *Ez történt Újvidéken*. Müller Károly, 1945.

77. C. A. Macartney, 2:74. o.

78. A memorandumból részleteket közöl Karsai, *i. m.*, 116–199. o.

79. C. A. Macartney, 2:74. o.

80. A Sajti, *i. m.*, 161–162. o.

81. Kállay több oldalról próbálta megkörményezni a szerbeket. Elrendelte, hogy javítani kell a Bácskában élő szerbek helyzetén. Az újvidéki szerb ortodox püspök helyet kapott a felsőházban. Popovics Milánt rábeszélték, hogy fennen hirdesse Kállay véleményét, mely szerint „a helyi szerbek és a magyarok között mindig csak kívülről szították a viszályt”. Külpolitikailag Kállay igyekezett ápolni a jó viszonyt mind Milan Nedić tábornokkal, a quisling-kormány miniszterelnökével, mind pedig a csetnikek vezérével, Draža Mihailović tábornokkal. C. A. Macartney, 2:145–146. o.

82. Az első jelentés, amely Kállay részére készült, megkísérelte a szerencsenmos-